

‘Voor de trein springen is gruwelijk. Wij stellen een pijnloze zelfdoding voor.’ Een Nederlandse coöperatie organiseert een groepsaankoop voor een dodelijke dosis giftige stof. Al 220 Belgen zijn lid.

‘Dit maakt de dood wel érg laagdrempelig’

VAN ONZE REDACTRICE MAXIE ECKERT

BRUSSEL ‘Coöperatie Laatste Wil is opgericht om voor haar leden te bewerkstelligen dat het eigen levenseinde mag en kan worden geregisseerd, met een humaan werkend laatstewilmiddel dat op een legale manier is verkregen,’ klinkt het op de webstek van de Nederlandse organisatie, ‘zonder toetsing voor- of achteraf door een arts, begeleider of consulent.’

Minder omfloerst geformuleerd klinkt het opzet veel controversiëler: de Nederlandse Coöperatie Laatste Wil biedt haar leden aan om samen een giftig middel te kopen waarmee ze (meteen na ontvangst of later) uit het leven kunnen stappen. De organisatie telt naar eigen zeggen zo’n 17.000 leden, onder wie 220 Belgen. Zij allen willen, aldus voorzitter Jos van Wijk, zelfbeschikking over hun leven en hun dood. ‘Waarom zou je op het einde van je het leven alle verantwoordelijkheid in de handen van een dokter leggen?’

Kluis verplicht

Vanaf deze maand organiseert de coöperatie infoavonden voor de leden over de procedure om samen de giftige stof aan te kopen waarmee – in combinatie met pijnstillers – een pijnloze dood mogelijk zou zijn. Mogelijk komen er voor de Belgische leden ook bijeenkomsten in ons land of net over de grens in Nederland. De meerderheid van de leden zijn volgens Van Wijk 55-plussers die de zekerheid willen hebben dat ze uit het leven kunnen stappen, zodra het voor hen genoeg is geweest. Al zouden ook jongere mensen en personen die suïcidaal zijn, lid zijn.

Pas na een halfjaar lidmaatschap worden leden voor infoavonden uitgenodigd. Dat moet de kans op impulsieve beslissingen verkleinen

Coöperatie Laatste Wil maakt zich sterk dat ze verantwoord handelt. Voor de infoavonden worden leden pas na een halfjaar lidmaatschap uitgenodigd. Dat moet de kans op impulsieve beslissingen verkleinen. Wie samen met andere leden de giftige stof heeft gekocht en wil ophalen, moet een gebruiksklare kluis meebrengen, zodat het goedje later thuis niet zomaar rondslingert. Aan de stof wordt vóór de verdeling een blauwe kleurstof toegevoegd, zodat het zou opvallen als hij onder de voeding van een andere, nietsvermoedende, persoon gemengd zou worden.

Ongelukken vermijden

De coöperatie kiest naar verluidt voor een groepsaankoop om ongelukken te vermijden. De stof, waarvan ze de naam niet wil prijsgeven, kun je immers alleen in grotere hoeveelheden bestellen, hoewel enkele grammen ervan voor een volwassene al dodelijk zijn. Wat van de stof overblijft, zou in riolen of in verkeerde handen kunnen belanden.

Het initiatief past in de trend dat mensen hun lot tot op het allerlaatste moment in eigen handen willen houden. 'In die zin begrijp ik ook dat mensen erom vragen', zegt psychiater Lieve Thienpont. Zij is de voorzitter van vzw Vonkel/LEIFpunt Gent, waar mensen terecht kunnen met levensindevragen. 'Maar ik maak me ook wel zorgen. Denk aan ongelukken bij een dementerende persoon die denkt dat het medicatie is. Of aan een persoon die zich bij inname verslikt of overgeeft en slechts de halve dosis binnenkrijgt.'

'Personen die tijdelijk geen perspectief hebben, moeten we gepaste hulp bieden. Geen geassisteerde zelfmoord'

IGNAAS DEVISCH

Ethicus (UGent)

Thienpont vreest ook dat het te gemakkelijk wordt om over te gaan tot zelfdoding. 'Veel psychiatrische patiënten met een euthanasievraag aanvaarden door een goed gesprek andere vormen van hulp. Ze zijn uiteindelijk blij dat er geen zelfdodingspil binnen handbereik ligt.'

Ethicus Ignaas Devisch (UGent), die net als Thienpont in principe een groot pleitbezorger is van patiëntenautonomie en zelfbeschikking, heeft hetzelfde bezwaar. 'Dat de dood zó laagdrempelig wordt, vind ik zorgwekkend', aldus Devisch. 'Natuurlijk is het beter om in fatsoenlijke dan in erbarmelijke omstandigheden te overlijden. We hebben om die reden een wet rond euthanasie bij uitzichtloze situaties. Personen die daarentegen tijdelijk geen perspectief hebben, moeten we gepaste hulp bieden. Geen geassisteerde zelfmoord, zonder enige medische of psychologische bijstand.'

Krampachtige pijn

Het is overigens twijfelachtig of de dood door het voorgestelde vergif werkelijk pijnloos is. Professor toxicologie Jan Tytgat (KU Leuven) heeft een sterk vermoeden om welke stof het gaat: een vrij te verkrijgen conserveringsmiddel. 'In de gebruikelijke, kleine hoeveelheden in voeding is de stof niet dodelijk. Pas als je 1 tot 2 gram ervan inneemt, daalt je bloeddruk sterk en raak je uiteindelijk in coma. Je lichaam probeert zich wel te redden en je hebt grote kans op krampachtige pijnen.'